

Name: _____

Class: _____

 Section: _____

Date: __/__/__

Marks: __/100

અવકાશ વિજ્ઞાન

Space Science • Std 5 Vocabulary
GSEB ધોરણ ૫ • Domain-Specific Tier • સૌરમંડળ અને બ્રહ્માંડ

15 Words

35 min

8 Exercises

Std 5 Level

100 marks

બધા ૧૫ શબ્દો + Etymology (15 Words + Origin)

#	Gujarati	Phonetic	English	Etymology / વ્યુત્પત્તિ
1	બ્રહ્માંડ	brahmand	Universe	જગત + જગતો
2	આકાશ ગંગા	aakashganga	Galaxy	આકાશ + ગંગા
3	સૌરમંડળ	sourmandal	Solar System	સૂર્ય + ગ્રહો
4	ગ્રહ	grah	Planet	સૂર્ય ની આસપાસ ફરનાર
5	બુધ	budh	Mercury	સૂર્ય નો સૌથી નજીક
6	શુક્ર	shukr	Venus	સૌથી ગરમ ગ્રહ
7	પૃથ્વી	pruthvi	Earth	આપણો ઘર
8	મંગળ	mangal	Mars	લાલ ગ્રહ
9	ગુરુ	guru	Jupiter	સૌથી મોટો
10	શનિ	shani	Saturn	વીંટી વાળો
11	અંતરિક્ષ	antariksh	Space	જગ્યા આકાશ ની
12	અંતરિક્ષયાન	antarikshyan	Spacecraft	space + યાન
13	અંતરિક્ષયાત્રી	antarikshyatri	Astronaut	space + યાત્રી
14	ઉલ્કા	ulka	Meteor	આકાશ માંથી પડે
15	તારામંડળ	taramandal	Constellation	તારા + મંડળ

અવકાશ વિજ્ઞાન વિશે (About)

અવકાશ વિજ્ઞાન અદ્ભુત. ૮ ગ્રહો, અસંખ્ય તારાઓ, અબજો galaxy. ISRO ભારતની ગૌરવ સંસ્થા. ધોરણ ૫ માં ૧૫ અવકાશ શબ્દો.

ઉદાહરણ વાક્યો (Example Sentences)

1 પૃથ્વી ૩જો ગ્રહ.

→ Earth is 3rd planet.

2 મંગળ લાલ ગ્રહ.

→ Mars is red planet.

3 ISRO ચંદ્રયાન મોકલ્યું.

→ ISRO sent Chandrayaan.

4 અંતરિક્ષ યાત્રી અદ્ભુત.

→ Astronaut is amazing.

5 આકાશગંગા અબજો તારા.

→ Galaxy has billions of stars.

શબ્દ સંબંધો (Word Relations)

Hierarchy: બ્રહ્માંડ > આકાશગંગા > સૌરમંડળ

Planets: બુધ-શુક્ર-પૃથ્વી-મંગળ-ગુરુ-શનિ

Bodies: સૂર્ય, ચંદ્ર, ગ્રહ, તારા

Sandhi: આકાશ + ગંગા = આકાશગંગા

Indian: ISRO, ચંદ્રયાન, મંગળયાન

1 જોડી લખો (Match) 5 marks • 5 min**Gujarati**

- બ્રહ્માંડ
- આકાશ ગંગા
- સૌરમંડળ
- ગ્રહ
- બુધ

English

- Mercury
- Planet
- Solar System
- Galaxy
- Universe

2 ખાલી જગ્યા પૂરો (Fill Blanks) 5 marks • 5 min

- _____ (Venus) → Phonetic clue: shukr
- _____ (Earth) → Phonetic clue: pruthvi
- _____ (Mars) → Phonetic clue: mangal
- _____ (Jupiter) → Phonetic clue: guru
- _____ (Saturn) → Phonetic clue: shani

3 શબ્દ રચના (Word Formation) 6 marks • 5 min**1. અંતરિક્ષ (Space)**

સમાનાર્થી: _____ વિરુદ્ધાર્થી: _____

2. અંતરિક્ષયાન (Spacecraft)

સમાનાર્થી: _____ વિરુદ્ધાર્થી: _____

3. અંતરિક્ષયાત્રી (Astronaut)

સમાનાર્થી: _____ વિરુદ્ધાર્થી: _____

4 વાક્ય બનાવો (Sentence Making) 4 marks • 5 min

1. "ઉલ્કા" શબ્દ થી વાક્ય બનાવો:

2. "તારામંડળ" શબ્દ થી વાક્ય બનાવો:

5 MCQ (Multiple Choice Questions) 5 marks • 4 min

Q1. "બ્રહ્માંડ" નો English meaning શું?

- (a) Astronaut
- (b) Jupiter
- (c) Universe
- (d) Mercury

Q2. "આકાશ ગંગા" નો English meaning શું?

- (a) Galaxy
- (b) Meteor
- (c) Venus
- (d) Saturn

Q3. "સૌરમંડળ" નો English meaning શું?

- (a) Solar System
- (b) Space
- (c) Earth
- (d) Constellation

Q4. "ગ્રહ" નો English meaning શું?

- (a) Spacecraft
- (b) Universe
- (c) Planet
- (d) Mars

Q5. "બુધ" નો English meaning શું?

- (a) Jupiter
- (b) Galaxy
- (c) Astronaut
- (d) Mercury

6 જોડણી / શ્રુતલેખ (Spelling/Dictation) 10 marks • 5 min

Teacher will say each word. Write in Gujarati:

- 1. (Hint: Universe) _____
- 2. (Hint: Galaxy) _____
- 3. (Hint: Solar System) _____
- 4. (Hint: Planet) _____
- 5. (Hint: Mercury) _____
- 6. (Hint: Venus) _____
- 7. (Hint: Earth) _____
- 8. (Hint: Mars) _____
- 9. (Hint: Jupiter) _____
- 10. (Hint: Saturn) _____

7 ચિત્ર-શબ્દ જોડી (Picture-Word Match) 5 marks • 3 min

#1

#2

#3

#4

#5

Match: 1=___ 2=___ 3=___ 4=___ 5=___

8 શબ્દ-શોધ (Word Search) 10 marks • 5 min • Find 5 words!

Find these 5 words:

ક	ા	ય	મ	ા	ર
ય	ા	બ્રહ્માંડ	ય	ા	ી
ા	ં	આકાશ ગંગા	ા	ર	ા
ર	સ	સૌરમંડળ	ા	ા	ય
ી	ો	ગ્રહ	ન	મ	ો
ા	ા	બુધ	ં	ા	ા

શું તમે જાણો છો? (Did You Know? - Fun Facts)

- ! આ વિષય માં ૧૦૦+ વિશેષ શબ્દો છે.
- ! આ વિષય Std 6+ માં વધારે વિગતે આવશે.
- ! આ વિષય ભારતના વિકાસ માટે મહત્વ.

સામાન્ય ભૂલો (Common Mistakes to Avoid)

✗ General word વાપરવું	✓ Specific term વાપરો
✗ Cross-disciplinary mix	✓ દરેક field નો અલગ vocab
✗ Spelling errors	✓ મૂળ spelling યાદ રાખો

Cross-Curricular Connections

- > **Science:** Science with Gujarati terms
- > **Math:** Numbers + units in Gujarati
- > **Social Studies:** Cultural context

Bonus Challenge (5 extra marks!)

આ topic ના ૫ શબ્દો વાપરી ને એક પોતાનું વાક્ય બનાવો જે real life situation દર્શાવે.

ચર્ચા પ્રશ્નો (Discussion Questions)

- Q1.** આ topic (અવકાશ વિજ્ઞાન) તમારા જીવનમાં કેવી રીતે ઉપયોગ થાય?
- Q2.** કુટુંબ સાથે આ topic વિશે શું વાત કરી?
- Q3.** આ topic માં તમારું favorite શબ્દ કયું અને કેમ?

Project Ideas (Extended Learning)

- P1:** આ topic નો glossary બનાવો
- P2:** Visual presentation બનાવો
- P3:** Interview an expert

Reading Recommendations

NCERT Std 5 textbook
 Topic-specific encyclopedia
balgujarati.com/std5/

Self-Evaluation Rubric (Rate Yourself)

Criteria	4 marks	3 marks	2 marks	1 mark
Word Knowledge	☐ Excellent	☐ Good	☐ Average	☐ Need Practice
Reading Skills	☐ Excellent	☐ Good	☐ Average	☐ Need Practice
Writing Skills	☐ Excellent	☐ Good	☐ Average	☐ Need Practice
Etymology	☐ Excellent	☐ Good	☐ Average	☐ Need Practice

✓ ANSWER KEY - All 8 Exercises (પેરન્ટ્સ માટે)

Exercise 1 - Match (5 marks):

1. 1 → E (Universe)
2. 2 → D (Galaxy)
3. 3 → C (Solar System)
4. 4 → B (Planet)
5. 5 → A (Mercury)

Exercise 2 - Fill Blanks (5 marks):

1. 1. શુક્ર
2. 2. પૃથ્વી
3. 3. મંગળ
4. 4. ગુરુ
5. 5. શનિ

Exercise 3 - Word Form (6 marks):

(Many answers possible - refer to relations on page 2)

Exercise 4 - Sentences (4 marks):

(Examples on page 2 - any correct usage)

Exercise 5 - MCQ (5 marks):

1. Q1 → (c) Universe
2. Q2 → (a) Galaxy
3. Q3 → (a) Solar System
4. Q4 → (c) Planet
5. Q5 → (d) Mercury

Exercise 6 - Spelling (10 marks):

1. 1. બ્રહ્માંડ
2. 2. આકાશ ગંગા
3. 3. સૌરમંડળ
4. 4. ગ્રહ
5. 5. બુધ
6. 6. શુક્ર
7. 7. પૃથ્વી
8. 8. મંગળ
9. 9. ગુરુ
10. 10. શનિ

Exercise 7 - Pic Match (5 marks):

1. 1=બ્રહ્માંડ
2. 2=આકાશ ગંગા
3. 3=સૌરમંડળ
4. 4=ગ્રહ
5. 5=બુધ

Exercise 8 - Word Search (10 marks):

1. ✓ બ્રહ્માંડ
2. ✓ આકાશ ગંગા
3. ✓ સૌરમંડળ
4. ✓ ગ્રહ
5. ✓ બુધ

Total: 50 marks + Bonus 5 = 55 (Self-Eval: 16 separate)

MEMORY TRICKS (યુક્તિ)

- દરરોજ ૩-૪ શબ્દો યાદ રાખો, સપ્તાહ માં ૧૫ complete
- દરેક શબ્દ ને વાક્ય માં વાપરો - context જરૂરી
- Etymology સમજો - શબ્દ ની વ્યુત્પત્તિ યાદ રાખવામાં મદદ
- પુનરાવર્તન: દિવસ ૧, ૩, ૭, ૧૪, ૨૮ માં revise કરો

PRO TIPS (પેરન્ટ્સ + ટીચર્સ માટે)

- બાળક સાથે દરરોજ ૧૫ મિનિટ practice કરો
- રીઅલ-વાર્લ્ડ situations માં શબ્દો વાપરો
- ભૂલો સહજતા થી સુધારો, ગુસ્સો ન કરો
- એક શબ્દ થી story બનાવો - creative use

CERTIFICATE OF COMPLETION**સફળતા પ્રમાણપત્ર**

This is to certify that

(Student Name)

has successfully completed

અવકાશ વિજ્ઞાન (Space Science)

Std 5 Vocabulary - GSEB Kallol Aligned

Parent / Guardian

Teacher / Date